

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญเนื่องจากเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลตั้งแต่เกิดในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคคลที่จะดำรงชีวิตประกอบอาชีพ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงรวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศ (กรมวิชาการ, 2541: 1) ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความตอนหนึ่งว่า “...การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นรากฐานสำหรับช่วยให้บุคคลสามารถก้าวไปถึงความสุขความเจริญทั้งปวง ทั้งตนเองและส่วนรวม...” (พระบรมราโชวาท) และจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ฉะนั้นในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดมาตรการในการจัดการศึกษาขึ้น เพื่อให้มีแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ ยึดเป็นบรรทัดฐานสากลได้ เมื่อกล่าวถึงการจัดการศึกษาสถานศึกษานับเป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานและบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ที่วางไว้อย่างแท้จริงจึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในประเทศไทย

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ในการพัฒนาการเรียนรู้และศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตรวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นอื่น ๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2562-2565) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคาดหวังว่าผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังนั้นในการเร่งรัดการทำงานภาพรวม กระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม และผลักดันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562: 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เป็นองค์กรทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งขึ้นตามนโยบายปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล โดยแบ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของแต่ละจังหวัด

ครอบคลุมอำเภอ มีความยืดหยุ่นในการจัดตั้ง ยุบเลิก และบริหารจัดการ ซึ่งเน้นการกำกับดูแล ส่งเสริม และประสานงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มีการกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาศักยภาพ และคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะอาชีพและทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม พร้อมทั้งพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึงการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น, 2564: 3)

โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 93 หมู่ที่ 7 ตำบลแก่งใหญ่ อำเภอแก่งใหญ่ จังหวัดขอนแก่น เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักเรียน 603 คน มีบุคลากรจำนวน 41 คน โดยในปีการศึกษา 2561-2563 ของโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม มีการบริหารโดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยใช้กระบวนการบริหารงานด้วยระบบคุณภาพ WAENGWITS Model และกำหนดระบบปรับปรุงผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA โดยนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นปกติและต่อเนื่อง เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย จุดเน้น กลยุทธ์ในการปรับปรุงพัฒนาในจุดด้อย และส่งเสริมให้ดำเนินการในจุดเน้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้จากการดำเนินงานดังกล่าว พบว่า ช่วงปีการศึกษา 2561-2563 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ของโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคมที่กำหนด ซึ่งเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 65 (โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม, 2561: 18) โดยปีการศึกษา 2561 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยโดยภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 61.99 ในปีการศึกษา 2562 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยโดยภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 54.64 และปีการศึกษา 2563 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยโดยภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 64.54 จากการศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนั้นไม่ได้ดำเนินการตามการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่สามารถประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ และ 2) ผู้บริหารขาดการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ หรือขาดการนำหลักการบริหารเชิงคุณภาพมาใช้ ส่งผลให้ครูผู้สอนไม่ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตน ซึ่งก็จะเป็นผลทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ยาก และขาด

การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน โดยครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และโรงเรียนไม่มีคู่มือให้ครูปฏิบัติแนวทางการปรับปรุงแก้ไขในการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน และขาดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับห้องเรียนในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาของนักเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจตามเป้าหมายของโรงเรียน (โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม, 2563: 23)

การพัฒนาการศึกษาให้มีมาตรฐานและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแนวทางการบริหารจัดการหรือกระบวนการที่กำหนดวิธีปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหลากหลายรูปแบบ แต่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และชุมชนในแต่ละแห่งได้ เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งด้านงบประมาณและบุคลากร รวมทั้งความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาและการสนับสนุนจากชุมชนในเขตพื้นที่บริการ และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554: 23)

การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นวิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวทางการจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของตนเอง โดยแนวคิดแบบผู้เรียนเป็นสำคัญจะยึดการศึกษาแบบก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ แนวทางนี้จึงเป็นแนวทางที่จะผลักดันให้ผู้เรียนไปสู่การบรรลุศักยภาพของตนเอง และส่งเสริมความคิดของผู้เรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั่วไป โดยผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของครูคือผู้สนับสนุน (supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (resource person) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือก และจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้า รับผิดชอบการเรียนรู้ ตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง (วัฒนาพรระจับทุกษ์, 2542: 11)

จากสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา จึงได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน พร้อมการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับห้องเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด สู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพที่สูงยิ่งขึ้นไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีคำถามการวิจัยเพื่อให้สามารถตอบโจทย์การวิจัยที่ครอบคลุม ดังนี้

1. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมเป็นอย่างไร
3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมเป็นอย่างไร
4. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมที่ปรับปรุงแล้วเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทางการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
4. เพื่อปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

เป็นการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.1 ขั้นตอนย่อยที่ 1.1 สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3. แหล่งข้อมูล

3.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษาเดือน มีนาคม 2564

1.2 ขั้นตอนย่อยที่ 1.2 ศึกษาสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ข้อมูลพื้นฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

3. แหล่งข้อมูล

รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2563

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษาเดือน มีนาคม 2564

1.3 ขั้นตอนย่อยที่ 1.3 การศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) ได้แก่

2.1 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน จากโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ปีการศึกษา 2563

2.2 ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้าระดับชั้น จำนวน 6 คน จากโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ปีการศึกษา 2563

2.3 ผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จำนวน 4 คน โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

2.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะระดับเชี่ยวชาญขึ้นไป หรือ

2.3.2 มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป หรือ

2.3.3 มีผลงานเชิงประจักษ์ในด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษาเดือน มีนาคม 2564

2. ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 ขั้นตอนย่อยที่ 2.1 การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับและองค์ประกอบของรูปแบบ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบของรูปแบบ

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

องค์ประกอบของรูปแบบ

3. แหล่งข้อมูล

3.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและการพัฒนาของรูปแบบ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษาเดือน มีนาคม 2564

2.2 ขั้นตอนย่อยที่ 2.2 สร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

1.3 ผลการศึกษสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

1.4 ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

3. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม โดยผู้วิจัยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 13 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษาเดือน เมษายน 2564

2.3 ขั้นตอนย่อยที่ 2.3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

3. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาระดับเชี่ยวชาญขึ้นไป หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป หรือมีผลงานเชิงประจักษ์ในด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย จำนวน 9 คน ที่ได้มาโดยการเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา เมษายน 2564

3. ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

3.1 ขั้นตอนที่ 3.1 ศึกษาผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

1. นำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ไปดำเนินการในการอบรมพัฒนาครู โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ในเดือนพฤษภาคม 2564

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

ผลการทดสอบความรู้ของครูจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

4. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาผลจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ได้แก่ คณะครู จำนวน 42 คน โดยการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากร

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา พฤษภาคม 2564

3.2 ขั้นตอนที่ 3.2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

หลังจากนำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ไปใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ในปีการศึกษา 2564 แล้วผู้วิจัยศึกษาผลการใช้รูปแบบ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม แล้วสรุปพร้อมนำเสนอแบบบรรยายความเรียง

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

2.1 ผลผลิตที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ได้แก่

2.1.1 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

2.1.2 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1.3 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

2.2 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ได้แก่

2.2.1 ผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน

2.2.2 รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.2.3 รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับ

2.2.4 การเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษา

3. แหล่งข้อมูล

รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564

4. ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา (ฉบับปรับปรุง)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบ

3. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารโรงเรียนวงใหญ่วิทยา ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 คน ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน และประธานสมาคมผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน รวม 9 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในเดือน เมษายน 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้มีนิยามศัพท์เฉพาะทางการวิจัย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และทักษะทางด้านวิชาการของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา สามารถแสดงออกเป็นรูปธรรม และสามารถวัดและประเมินผลได้ ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นความสำเร็จของผู้เรียนหลังจากกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา

2. สาเหตุของปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ และการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน

3. แนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง กระบวนการในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม

4. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน และการวัดและประเมินผล

5. คุณภาพ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดการศึกษาด้วยปัจจัย และการบริหารจัดการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

6. มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

7. กระบวนการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ที่เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนในการร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน และร่วมทำงาน

8. ความถูกต้อง หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในด้านความถูกต้องของร่างรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

9. ความเหมาะสม หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

10. ความเป็นไปได้ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

11. ความเป็นประโยชน์ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในด้านความเป็นประโยชน์ของร่างรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

12. จุดเด่น หมายถึง ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อจุดสนใจและส่วนสำคัญที่ปรากฏเด่นชัดต่อรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

13. จุดด้อย หมายถึง ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อบกพร่องที่ปรากฏชัดของรูปแบบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ

1.1 นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ประโยชน์ที่ครูผู้สอนได้รับ

2.1 ครูผู้สอนมีรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

2.2 ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา

2.5 ครูผู้สอนได้รับการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาเป็นระบบที่ชัดเจน

3. ประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับ

3.1 โรงเรียนมีรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคมที่มีประสิทธิภาพ

3.2 โรงเรียนมีแนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมคุณภาพ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา

3.3 โรงเรียนมีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21

4. ประโยชน์ผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครองและชุมชนได้บุตรหลานที่เป็นคนดีและเป็นคนเก่งและมีคุณภาพ

5. ประโยชน์ทางวิชาการ

5.1 วงการศึกษามีวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ไปปรับใช้ในสถานศึกษาอื่น ๆ

5.2 วงการศึกษามีแนวทางพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวน วิทยาคม นำไปประยุกต์ใช้สถานศึกษาอื่น ๆ